

OAHPA GEVAHIT SKYPE

Dát giehtačálus galgá geavahuvvot ovttas PowerPoint-oahpahusdahkosiin *Oahpa geavahit Skype*. Teakstačuoggát leat heivehuvvon PowerPoint-oahpahusdahkosii. Giehtačállosa čuokkis 1 lea seamma go PowerPoint vuosttas čuovgagovva (siidu 1).

Čuokkis 2 fas lea seamma go nubbi čuovgagovva jna. Buot teavsttat leat heivehuvvon čuovgagovaide, mat gávdnojit notáhttaoasis.

Buoiddes čállosat leat kursadoalli kommentárat. Teaksta stuora BUSTÁVAIGUIN lea bajilčála. Muđui sáhttá teavstta lohkat jitnosit dahje geavahit bagadussan oahpahusa oktavuodas.

Giehtačálus

1. **Ságastala kursaoasseválddiiguin oahppoulbmiliid birra ovdal go álggahat oahpaheami. Dalle šaddá sidjiide álkit oahppat ja muitit maid sii leat oahppan.**
2. MII LEA SKYPE?
3. Skype bálvalusa bokte sáhtát čuojahit eará telefovnii, čađahit videoságastallamiid ja čálašit neahta bokte. Jos dus ja sus geainna don háliidat gulahallat lea Skype geavaheaddjikoanta ja interneahhta, de dat lea nuvttá. Ollugat geat geavahit Skype bálvalusa geavahit dan justa go dainna beassá nuvttá ringet ja čađahit videoságastallamiid beroškeahhtá ságastallama guhkkodagas ja riikkas gos ringe. Nu guhká go dus lea interneahhta, ja maiddái sus geainna ságastat, de dat ii mávsse maidige. Dus lea vejolaš máksit Skype bálvalusa ovddas, jos háliidat ringet telefovnii mas ii leat interneahhta, muhto dán kurssas eat galgga dan oahppat. It dárbbáš ballat ahte dáhpedorpmis šattat geavahit ruđaid Skype geavaheami ovddas, dan sivas go don oaččut čielga dieđuid ja fertet dohkkehit jos háliidat ruđaid geavahit ja lasihit máksindieđuid vai dat lea vejolaš.

Skype ringenbálvalusa sáhtát geavahit neahttabreahtas, jierbmetelefovnnas dahje dihtoris. Lea maid vejolaš ringet jierbme-TV bokte, dahje ođđaáigásaš TV-spealu-konsollain. Ovdamearkkaid maid dás čájehat lea vejolaš čađahit neahttabreahta, jierbmetelefovna ja dihtora bokte. Don mearridat ieš makkár reaidduin don háliidat ringet Skype bokte. Nu guhká go ringet muhtun Skype-geavaheaddjái ja dus leat reaiddut maiguin gulahalat, de sáhtát ieš mearridit maid geavahat. Lea maid vejolaš ringet neahttabreahtas jierbmi-tv:i, dihtoris jierbmetelefovvnii – nu go ieš háliidat. Áidna mii gáibiduvvo lea ahte dus lea Skype-konto.

4. REAIDDUT
5. Lea oalle dábálaš geavahit Skype videogulahallamii. Dalle beasat sihke oaidnit ja gullat su geainna ságastalat, ja son beassá maid oaidnit ja gullat du.
6. Neahttabreahtas ja jierbmetelefovnnas lea sihke šearbma, govvenapparáhhta, mikrofovna ja jietnaalideaddji mat dahket dan vejolažžan. Nu lea maid eanaš ođđaáiggi mátkedihtoriin.
7. Muhttin olbmuide lea stuora ávki go besset geavahit bealljetelevonna mas lea mikrofovna, ja dan besset ieža mearridit movt geavahit. Neahttabreahtain, jierbmetelefovnnain ja mátkedihtoriin lea dihto sadji dasa.

OAHPA GEVAHIT SKYPE

8. Hui dájvá lea nu ahte dábálaš dihtoriin (earret mátkedihtoriin) ii gávdno govvenapparátta, mikrofovdna dahje jietnaalideaddji. Jos dus eai leat diet reaidut, de sáhtát daid hálbái oastit muhtun dihtorgávppis.
9. Jos háliidat dábálaš dihtoriin čađahit videoságastallama, de fertet geavahit web-govvenapparáhta. Go oasttát web-govvenapparáhta, de čuovvu mikrofovdna mielde. Don it dárbbáš liige jietnaalideddjiid jos geavahat bealljetelefovna mas lea mikrofovdna. Jos don leat bidjan liige jietnaalideddjiid dihtorii, de sáhtát dieđusge daid geavahit.
10. Ollugat háliidit geavahit bealljetelefovna mas lea mikrofovdna go dat gullo buorebut.
11. Sáhtát maid oastit jietnaalideddjiid ja mikrofovna iežat dihtorii, muhto jos das ii leat govvenapparátta, de it oidno, ja dalle šaddá ságastallan nu go dábálaš telefovndaságastallan almmá gova/video haga.
12. Buohkain ferte leat interneahhta ja Skype-prográmma ráhkadit geavaheaddjikonto/profiilla, earret dárbbášlaš reaiduid ja liigebiergasiid.

13. VIEČČA SKYPE PROGRÁMMA

14. Skype prográmma dahje áppa lea vejolaš sajáiduhttit buot neahttabreahtaide, jierbmetelefovnaide ja dihtoriidda.
15. Jos geavahat dábálaš dihtora, de sáhtát rahpat Skype iežat neahttalohkkis.

Almmatge lea ávkkálaš viežžat prográmma iežat dihtorii vai earát besset dutnje ringet vaikko it leat ge dan neahttasiiddus. Dán kurssas galget buohkat viežžat ja sajáiduhttit Skype prográmma iežaset mašiidnii.

16. Dii geat geavahehpet neahttabreahta ja telefonna fertebehtet mannat iežadet áppa-gávpái ohcat Skype prográmma ja viežžat dan doppe. Fuolat ahte leat interneahhtas.

Sii geat geavahit dihtora galget neahttalohkki bokte mannat skype.no neahttabáikái, ja dalle fuomášat johtilit stuora boalu gos čuožžu “Last ned Skype” (Viečča Skype). Deaddil dan ja “ok” dahje “godta” (dohkkehit) jos gáibiduvvo.

Dál sáhttibehtet dii buohkat geat lehpet dás viežžat Skype prográmma iežadet mášiidnii.

Dárkkis ahte buohkat leat sajáiduhttán Skype prográmma ovdal go joatkát.

17. RÁHKAT GEAVAHEADDJIKONTO

18. Oza čállinbeavddis Skype-ikona. Dat lea “S” alit bulljarasa siste. Deaddil ikona rahpat Skype.

OAHPA GEAVAHIT SKYPE

19. Šearbmagovva mii ihtá du mašiidnii soaitá leat veaháš earálágan go eará mašinnain, muhto teakstagiettit gosa galggat čállit geavaheaddjieduid leat seamma.

Don it dárbbáš go oktii ráhkadit geavaheaddjikonto, ja nu ii leat dárbu dán oasi muitit bajiloavvi. Čuovo dárkilit rávvagiid šearpmas ja jeara veahki jos eahpidat.

20. Šearbmagovva lea seamma go govva mii ihtá go logget sisa Skype bálvalussii, muhto álggos fertet ráhkadit geavaheaddjikonto.

Šearpmas oainnát “Lag en konto” (ráhkat ovttá konto) dahje dušše “Lag konto” (ráhkat konto), deaddil dan vai beasat johtui.

21. Sii geat geavahit neahttabreahta dahje jierbmetelefovna ožžot dieđu “Vilkår for tjenester” (Bálvalusa eavttut). Loga dan ja deaddil “Fortsett” (Joatkke).

Dihtorgeavaheaddjit sáddejuvvojit Skype neahttabáikái. Dáppe deavddát hui dárkilit dárbbášlaš dieđuid. Siđa veahki jos dárbbášat.

22. Jos galggat beassat geavahit Skype, de fertet almmuhit olles nama, Skype-nama (buddestatnama dahje geavaheaddjinama maid háliidat geavahit Skype-bálvalusas), beassansáni ja e-poastačujuhusa.

23. Deavdde buot dieđuid ja joatkke.

24. Juos muhtun eará geavaha dan Skype-nama maid don háliidat geavahit, de evttoha Skype ođđa Skype-nama dutnje.

25. Jos háliidat geavahit evttohuvvon Skype-nama, de galggat deaddilit boalu vai beasat joatkit. Jos it, de čále ođđa nama ja geahččal ođđasit.

26. Dál go leat ožžon erenoamáš Skype-nama ja deavdán buot dieđuid, de galgá Skype vel daid dárkkistit.

Vuordde dassá go buohkat leat geargan.

27. Jos háliidat, de sáhtta Skype automáhtalaččat lasihit usttlistui namaid mat leat du mašinnas, muhto dan sáhtát ieš dahkat maŋŋil.

Deaddil boalu vai beasat joatkit.

28. Čuovo rávvagiid šearpmas ovdal go joatkkát.

29. Dál oaččut koda SMS bokte maid fertet čállit duodáštit iežat telefodnanummira.

30. Go dan leat dahkan, de lea dus Skype geavaheaddjikonto.

OAHPA GEAVAHIT SKYPE

31. Soaitá Skype jearrá ožžot go dutnje sáddet cavgilemiid, ja besset go sii du olahit mikrofovna ja govvenapparáhta bokte. Vástit juo dieid gažaldagaide, vai gulat go muhtun ringe dutnje, ja son gii ringe beassá sihke oaidnit ja gullat du go Leahppi Skype:s.

32. Jos dárkkistat iežat e-poastta, de oainnát ahte leat ožžon buresboahhtindieđu Skype:s ja das leat maid mielde praktihkalaš dieđut.

33. RABA SKYPE JA LOGGE SISA

Siđa buohkaid mašiinnas giddet neahttalohkki ja prográmmaid ja mannat ruovttoluotta čállinbeavdái.

34. Buohkain galgá dál gávdnot Skype-ikon čállinbeavddis. Go dan deaddilat de rahpasa Skype hui johtilit.

Siđa buohkaid rahpat Skype.

35. Dál ihtá boadárdatsiidu. Neahttabreahtas, jierbmetelefovnnas ja dihtoris soitet siiddut leat iešguđetláganat. Dieđut maid galggat addit leat almmatge seammaláganat.

36. Deavdde buot dieđuid ja deaddil “Logg på” (Logge sisa).

37. Go dál leat vuosttas geardde geavaheamen Skype bálvalusa, de soaittát oažžut rávvagiid ja dieđuid prográmmas. Dieđuid sisdoallu mii ihtá du šerbmii sorjá das geavahat go neahttabreahtta, jierbmetelefovna dahje dihtora.

Dá lea okta oassi maid beasat geahččat jos geavahat neahttabreahtta. Válde áiggi lohkat dieđuid ja mannat viidáseappot.

38. Dihtorgeavaheaddjit soitet oažžut dieđu ahte galget dárkkistit välljemiid iežaset mašiinnas ja muddet govaid ja jiena. Čuovo rávvagiid mat ihtet šerbmii ja joatkke cehkiid mielde. Jeara mus jus lea juoga maid eahpidehpet.

39. Dát govva galgá oidnot go logget sisa Skype bálvalussii. Dan don oainnát álo go geavahat dán bálvalusa.

Govva ii soaitte leat seammalágan buot mašiinnain. Muhto molssaeavttut gal leat seammaláganat. Dál leat loggen sisa Skype bálvalussii.

Dárkkis ahte buohkain lea dát govva ovdal go joatkkát.

40. ČATNAT OKTAVUOĐAID

41. Sus, geainna don háliidat ságastit nuvttá Skype bálvalusa bokte, galgá leat Skype-konto. Jos áiggut váldit oktavuodá earáiguin de fertet vuos gávdnat sin profiilla ja sáddet sidjiide

OAHPA GEAVAHIT SKYPE

jearaldaga háliidit go sii oktavuoda duinna. Don sáhtát maid oažžut jearaldaga earáin geat háliidit duinna oktavuoda.

42. Jos háliidat earáiguin čatnat oktavuoda, de fertet vuos gávdnat stuorrudanlásaža mii dás lea seamma go ohcangieddi, ja deaddilit dan.

Siđa buohkaid gávdnat ja deaddilit stuorrudanlásaža. Ale joatkke ovdal go buohkat leat dan dahkan.

Dál čájehan áppa-ovdamearkka nu go dat lea neahttabreahtas ja jierbmetelefovnnas, muhto dieđut ja rávvagat maid fertet čuovvut leat seammaláganat beroškeahhtá mašiinnas.

43. Čále Skype-nama, nama, ja dan olbmo telefodnanummira dahje e-poastačujuhusa gean háliidat gávdnat.

Siđa buohkaid ohcat muhtun kursaoasseválddi nama, nu ahte sii gaskaneaset besset hárjehallat geavahit Skype bálvalusa.

44. Deaddil “Enter” dahje “Søk” (Oza) vai Skype ohcagoahhtá olbmo maid leat välljen. Jierbmetelefovndageavaheaddjit deaddilit «Trykk for å finne nye kontakter» (Deaddil gávdnat ođđa olbmuid).

45. Skype čájeha de nammalisttu namaiguin maid jáhkka don ozat.

Gávna nama ja deaddil dan.

46. Deaddil “Send kontaktforspørsel” (Sádde oktavuodaváldinjeardaga) dahje “Legg til kontakter” (Lasit oktavuodalistui).

47. Dalle laktása dan olbmo namma du oktavuodalistui, ja don beasat de ringet sutnje Skype bokte dakkaviđe go son lea dohkkehan jearaldaga.

Jos muhtun sádde dutnje oktavuodajearaldaga, de sádde Skype bálvalus dutnje dieđu dan birra. Don sáhtát dohkkehit dahje hilgut. Jos dohkkehat, de sáhttibeahhti gulahallat Skype bokte.

48. RINGE SOAPMÁSII JA VÁSTIT GO MUHTUN RINGE

49. Jos áiggut ringet soapmásii, de fertet ohcat nama iežat oktavuodalisttus. Don rullet vulos listtus, dahje sáhtát maid geavahit ohcangietti ohcat su nama doppe.

50. Deaddil álggos su nama ja de videoapparáhhta- dahje telefodnaikona šearpmas vai beasat ringet.

51. Jos deaddilat telefonna, de ringet dábálaš vuogi mielde ja don it dalle oidno.

OAHPA GEAVAHIT SKYPE

52. Jos deaddilat videoapparáhta, de ringet ja oidnot video bokte.
53. Du mašiidna, man bokte don geavahat Skype, addá dieđu su mašiidnii geasa ringet.
54. Go olbmot dutnje ringejit, de gulat ringenjiena ja dát govva ihtá du šerbmii.
55. Dus lea vejolaš válljet ovtta dáin 3 molssaeavttuin go muhtun dutnje ringe.

Deaddilit rukses boalu lea seamma go hilgut.
56. Jus deaddilat ruoná boalu mas lea telefodna, de vástidat, muhto son gii dutnje ringe gullá dušše du jiena ja liige beasa du oaidnit go ságastallabeahhti.
57. Jus deaddilat ruoná boalu mas lea videoapparáhhta, de álggahuvvo videoságastallan ja dalle beassabeahhti oaidnit goabbat guoimmáde ja ságastit, jos goappašiin leat dárbbalaš reaiddut dan dahkat.
58. Du šearbmagovva olggosoidno sullii ná.
Du šerbmii ihtá stuora govva sus geainna ságastalat ja smávva govva dus alddát vuollin olgeš ravdii.
59. Son geainna ságastalat oaidná iežas šearpmas stuora gova dus.
60. Seammá dáhpáhuvvá su šearpmas geainna ságastat. Su šerbmii ihtá stuora govva dus, ja smávva govva sus alddis fas oidno vuollin olgeš ravddas.
61. Dihtoršearpmas oainnát álo njeallje symbola.
62. Jos deaddilat ovtta háve neahttabreahtta dahje jierbmetelefovna šearpma, de oidnojit seamma symbolat.
63. Jos govvenapparáhta deaddilat ovtta háve, de ii oainne son geainna ságastalat šat du.
64. Jos govvenapparáhta deaddilat vel oktii, de ihtá du govva fas.
65. Jos deaddilat ovtta háve mikrofovdnaboalu, de ii gula son geainna ságastalat šat du.
66. Jos deaddilat oktii vel, de boahdá jietna ruovttoluotta.
67. Plussamearka mearkaša ahte don sáhtát eanet olbmuiguin ságastallat oktanaga, ja dan sáhtát hárbhallat maŋgil go dasa mii eat geavat áiggi dán kurssas.
68. Deaddil rukses boalu loahpahit ságastallama.
69. Neahttabreahta ja mátketelefovna geavaheddjiin lea vel liige molssaeaktu.

OAHPA GEVAHIT SKYPE

- 70. Dat lea olggosoidnit dego govvenapparáhtta njuollarieggá siste.
- 71. Jos dan deaddilat de filbmegoahtá neahttabreahtta dahje mátketelefovna.
- 72. Son geainna ságastalat oaidná maid filbmet ja gullá maid dajat, muhto ii beasa oaidnit gova dus.
- 73. Deaddil boalu oktii vel jos háliidat jorahit govvenapparáhta iežat guvlui fas.

Skype bálvalusas leat ollu eará molssaeavttut, ovdamearkka dihte lea vejolaš čáttet (čálašit neahtas) Dáid vejolašvuodaid sáhtát ohcat neahtas dahje geahččalit ieš go eanet leat hárjehallan geavahit Skype bálvalusa.

74. LOGGE OLGGOS

- 75. Ollugat diktet Skype bálvalusa leat rabasin vai sáhttet vástidit go earát ringejit. Muhto jos it hálit ahte earát galget dutnje ringet, dahje jos geavahat mašiinna maid ollugat geavahit, de gal berret logget olggos. Dat lea hui álki, ja áidna maid dárbbášat lea logget sisa fas jos háliidat leat olámuttus.

Boallu maid galggat deaddilit sáhtta iešguđetlágan iešguđet mašiinnas, nu go neahttabreahtas soaitá leat earálágan boallu go mátketelefovnnas dahje dihtoris.

- 76. Jos geavahat mátketelefovna, de fertet šearpmas deaddilit fálloboalu badjin gurut ravddas. Dat lea olggosoidnit dego golbma sárgá.
- 77. Fállolisttus válljet ja deaddilat “Logg ut” (Logge olggos).
- 78. Neahttabreahttageavaheaddjit gávdnet ikona mas čuožžu “Om meg” (Mu birra) vuolimusas šearpmas. Deaddil dan.
- 79. Deaddil “Logg ut” (Logge olggos) fállolisttus.
- 80. Dihtorgeavaheaddjit deaddilit fállolinnjás badjin šearpmas Skype ikona.
- 81. Deaddil “Logg ut” (Logge olggos) fállolisttus.

Sida buohkaid logget olggos Skype bálvalusas.

82. GEARGAN